

w sprawie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Wyższej Szkoły Menedżerskiej w Warszawie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku finanse i rachunkowość na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje w mocy negatywną opinię wyrażoną w uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 304/2021 z dnia 22 kwietnia 2021 r. dotyczącą spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Wyższej Szkoły Menedżerskiej w Warszawie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku finanse i rachunkowość na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia, dodatkowe informacje i dokumenty uzupełniające przedstawione we wniosku Wyższej Szkoły Menedżerskiej w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy o wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku finanse i rachunkowość na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym nie uzasadniają zmiany opinii wyrażonej w § 1 uchwały nr 304/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 22 kwietnia 2021 r.

Podstawę wydania negatywnej opinii stanowiły następujące zarzuty:

1. Opis efektu uczenia się FR2_U17 „Student potrafi posługiwać się nowożytnym językiem obcym w zakresie finansów” wskazuje na niższy stopień zaawansowania wiedzy oraz złożoności umiejętności, niż opisany jako właściwy dla 7. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji określony w uniwersalnych charakterystykach pierwszego stopnia określonych w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226), oraz charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 tej ustawy.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy poinformowała, że efekt uczenia się dotyczący kompetencji językowych „został doprecyzowany (Załącznik - Efekty uczenia się FiR II stopień), tak aby jednoznacznie i bez wątpliwości wskazywał na pożądany poziom umiejętności językowych”.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedłożyła zarządzenie Rektora Wyższej Szkoły Menadżerskiej w Warszawie nr 2/5/2021 z dnia 11 maja 2021 w sprawie zmiany efektów uczenia się dla kierunku finanse i rachunkowość studia drugiego stopnia profil praktyczny. Załączono nowy katalog efektów uczenia się zawierający korektę efektu FR2_U17. W obecnym brzmieniu treść efektu uwzględnia stopień zaawansowania właściwy dla 7. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Jednocześnie rekomenduje się analogiczną korektę efektu FR2P_WI7.

Zarzut staje się bezprzedmiotowy.

2. Określone w programie studiów efekty uczenia się nie uwzględniają efektów uczenia się w zakresie znajomości języka obcego na poziomie B2+ ESOKJ. Nie są zatem spełnione wymagania określone w załączniku do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6–8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz.U. 2018 poz. 2218) – w brzmieniu: student potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią. Ponadto w zbiorze sylabusów brak zajęć, które zweryfikowałyby efekt uczenia się P7S_UK na poziomie 7 PRK, określony w ww. rozporządzeniu, czyli potrafi posługiwać się nowożytnym językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią w sektorze finansowym, w szczególności w zakresie osiągnięcia umiejętności przygotowania typowych prac pisemnych oraz krótkich wystąpień ustnych związanych z problematyką finansów i rachunkowości w języku obcym oraz osiągnięcia umiejętności językowych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla kierunku finanse i rachunkowość.

Stanowisko Uczelni

Wnioskodawca poinformował, że „efekty uczenia się zostały uzupełnione o brzmienie „student potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią w sektorze finansowym, w szczególności w zakresie osiągnięcia umiejętności przygotowania typowych prac pisemnych oraz krótkich wystąpień ustnych związanych z problematyką finansów i rachunkowości w języku obcym oraz osiągnięcia umiejętności językowych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla kierunku finanse i rachunkowość”. Ponadto Uczelnia przedkłada sylabusy zajęć, „które będą weryfikować efekty uczenia się P7S_UK na poziomie 7 PRK”.

Stanowisko Prezydium PKA

Wprowadzono efekt uczenia się w zakresie znajomości języka obcego na poziomie B2+ ESOKJ. Osiągnięcie tego efektu (FR2_U17) jest niemożliwe, ponieważ:

- zajęcia prowadzone w języku angielskim: rachunkowość w języku angielskim oraz język angielski w finansach i rachunkowości nie mają charakteru obligatoryjnego;
- zgodnie z kartą przedmiotu nauczyciele akademicki prowadzący te zajęcia to „mgr filologii angielskiej wg wykazu”. Nauczyciele ci nie posiadają kompetencji do przekazywania specjalistycznych treści programowych ujętych w sylabusie, np.: „procesy finansowe,

zagadnienia związane z rachunkowością i podatkami, zjawiska gospodarcze, współczesne problemy finansowe z zakresu: środki trwałe, środki trwałe w budowie oraz wartości niematerialne i prawne – wycena i ewidencja, środki pieniężne – wycena i ewidencja, rozrachunki z kontrahentami krajowymi – wycena i ewidencja itd.”.

Dlatego zarzut częściowo pozostaje w mocy.

3. Program studiów drugiego stopnia nie spełnia warunku określonego w § 3 ust. 5 pkt 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 661), ponieważ na kierunku o profilu praktycznym powinien obejmować zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50% łącznej liczby punktów ECTS. We wskaźnikach dotyczących programu studiów podano, że udział ten wynosi 97 ECTS. Jednakże analiza sylabusów wskazuje, że udział zajęć kształtujących umiejętności praktyczne jest w programie studiów mniejszy. Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne na kierunku finanse i rachunkowość, wykorzystujące jako formę zajęć laboratorium komputerowe nie występują (poza jednymi ogólnymi zajęciami narzędzia informatyczne w finansach i rachunkowości). Proponowane w programie formy zajęć zaliczane jako kształtujące umiejętności praktyczne mają w sylabusach opis: ćwiczenia. Są to formy kształcenia odpowiednie dla profilu ogólnoakademickiego. Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, przewidziane w programie studiów o profilu praktycznym, powinny być prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej. Szczegółowa analiza wszystkich dokumentów pozwala na stwierdzenie, że przy przyjętych treściach programowych w programie studiów oraz formach zajęć nie ma możliwości zrealizowania następujących efektów uczenia się FR2P_U3, FR2P_U4 FR2P_U5 FR2P_U7 FR2P_U9 FR2P_U10 dla studiów na kierunku finanse i rachunkowość na poziomie drugiego stopnia o profilu praktycznym.

Stanowisko Uczelni

W ocenie Uczelni przypisanie danej grupie zajęć formy ćwiczeń nie wyklucza możliwości ich realizacji w formie laboratorium. Przedstawiono wykaz 17 zajęć, które będą realizowane w formie zajęć komputerowych z wykorzystaniem specjalistycznego oprogramowania, tym samym można – w ocenie Uczelni - uznać je za zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy poinformowała, iż zmieniła formy zajęć wprowadzając specjalistyczne laboratoria komputerowe. Zmiany potwierdzono przedstawiając nowe sylabusy. Program studiów spełnia warunek określony w § 3 ust. 5 pkt 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 661), ponieważ obejmuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50% łącznej liczby punktów ECTS.

Zarzut staje się bezprzedmiotowy.

4. Program studiów drugiego stopnia nie spełnia warunku określonego w § 3 ust. 3 ww. rozporządzenia, bowiem program studiów nie zapewnia wyboru przez studentów zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów. Z informacji wskazanych we wniosku wynika, iż zajęcia do wyboru zaplanowano w wymiarze 23 ECTS, uwzględniając praktyki i liczbę punktów ECTS przypisaną praktykom 10 ECTS, daje to 33 ECTS, co stanowi 27,5%, przy liczbie 120 punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia zwiększyła wymiar zajęć w grupie „do wyboru”. Do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dołączono sylabusy zajęć wprowadzonych do programu studiów oraz skorygowany harmonogram studiów.

Stanowisko Prezydium PKA

W programie nowo tworzonego kierunku studiów znajdują się przedmioty do wyboru o wartości 67 ECTS. Uczelnia spełnia wymagania formalne w tym zakresie.

Zarzut staje się bezprzedmiotowy.

5. Nie jest spełniony warunek określony w art. 63 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, który stanowi, że studia są prowadzone w formie studiów stacjonarnych, w ramach których co najmniej połowa punktów ECTS objętych programem studiów jest uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów. Analiza sylabusów wskazuje, że liczba punktów ECTS osiąganych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów to 44, zatem rzeczywisty wymiar zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów nie spełnia powyższego warunku ustawowego.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy poinformowała, że przy szacowaniu liczby ECTS osiąganych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów wlicza do tej puli 11,4 ECTS (284 godziny) konsultacji oraz 2,9 ECTS (72 godziny) przeznaczone na egzaminy i zaliczenia. Po dodaniu punktów ECTS osiąganych w ramach wszystkich form zajęć zdaniem Uczelni uzyskuje się wartość 65,28 ECTS, co stanowi 54,4% wszystkich ECTS wymaganych programem studiów.

Stanowisko Prezydium PKA

Z informacji przedstawionych przez Uczelnię wynika, że zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów realizowane są częściowo w formie konsultacji. Oznacza to, że dla tej wyodrębnionej formy zajęć należy wskazać nie tylko liczbę punktów ECTS, ale i wszelkie inne, prawnie wymagane elementy: efekty uczenia się, treści programowe, sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się.

Prawodawca postanowił bowiem jednoznacznie, iż przypisanie efektów uczenia się i treści programowych do zajęć winno nastąpić niezależnie od formy ich prowadzenia. Dlatego nie można uznać za wystarczające ogólnego wskazania, iż godziny konsultacji są wliczane do godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów. Aby wykazać prawidłowość swojego działania, uczelnia winna określić, jakie efekty uczenia się, jakie treści programowe, jakie sposoby weryfikacji i jakie sposoby oceny efektów uczenia się, zostały przypisane do konsultacji. Sylabusy przedłożone przez Uczelnię nie zawierają tych elementów, **dlatego zarzut pozostaje w mocy.**

6. Opis zasad rekrutacji nie zapewnia doboru kandydatów posiadających wstępną wiedzę, umożliwiającą osiągnięcie efektów uczenia się. We wniosku przedstawiono jedynie informację, iż warunkiem przystąpienia do rekrutacji jest wyłącznie spełnienie warunków formalnych. Kandydat na studia będzie musiał posiadać tytuł licencjata, o przyjęciu decyduje kolejność zgłoszeń. Brak weryfikacji dotychczasowych osiągnięć kandydatów na studia nie pozwala na potwierdzenie możliwości osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia poinformowała, że w celu zapewnienia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się przewiduje sporządzanie listy rankingowej. Kandydaci „posiadający tytuł licencjata spoza obszaru szeroko rozumianej ekonomii” będą przechodzić rozmowę kwalifikacyjną. Celem rozmowy kwalifikacyjnej będzie weryfikacja posiadanej przez kandydata wiedzy i umiejętności w zakresie tematyki:

- Zawartość sprawozdania finansowego oraz jego poszczególnych elementów
- Zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz uproszczonych form ewidencji księgowej
- Finanse przedsiębiorstwa i ich funkcjonowanie
- Zasady sporządzania, cel oraz zakres biznes planu
- System podatkowy w Polsce oraz poszczególne rodzaje podatków
- Zasady funkcjonowania rynku
- System ubezpieczeń społecznych w Polsce
- Istota rachunkowości zarządczej
- Zakres oraz sposoby prowadzenia analizy finansowej.

Rozmowa kwalifikacyjna będzie umożliwiała zdobycie 30 punktów. Jako wynik pozytywny traktuje się zdobycie 15 punktów.

Rekrutacja będzie odbywać się do wyczerpania limitu miejsc. Preferowane będą osoby kończące studia licencjackie „powiązane z kierunkiem finanse i rachunkowość”.

Szczegółowe zasady rekrutacji zostaną określone w uchwale Senatu po uzyskaniu uprawnienia do prowadzenia studiów.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia zmieniła zasady rekrutacji, jednak informacje na ten temat są ogólnikowe: nie wiadomo, jaki poziom zaawansowania wiedzy i umiejętności będzie oczekiwany od kandydatów oraz kto i według jakich kryteriów będzie oceniał kompetencje wejściowe kandydatów. Brak informacji, jaka jest górna granica dopuszczalnych różnic w zakresie

efektów uczenia się osiągniętych na studiach I stopnia u kandydatów będących absolwentami kierunków studiów przyporządkowanych do innych dziedzin naukowych niż nauki społeczne.

Dlatego zarzut częściowo pozostaje w mocy.

7. Kompetencje i doświadczenie zawodowe nauczycieli akademickich i innych osób mających prowadzić seminarium dyplomowe, nie są związane z zakresem tych zajęć i nie pozwalają na prawidłową realizację tych zajęć.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy poinformowała, że osoby, których kompetencje do prowadzenia seminarium magisterskiego zakwestionowano w uchwale Prezydium PKA nie będą prowadziły tej formy zajęć. W ocenie Uczelni pozostałe 6 osób, których kompetencje nie budziły zastrzeżeń, będą w stanie prowadzić zajęcia seminaryjne uwzględniając planowany poziom rekrutacji.

Stanowisko Prezydium PKA

Działania podjęte przez Uczelnię wyczerpują treść zarzutu.

Zarzut staje się bezprzedmiotowy.

8. We wniosku brak jest informacji na temat wyposażenia laboratoriów w niezbędne oprogramowanie do prowadzenia kształcenia na tym kierunku. Uczelnia nie posiada (i nie ma we wniosku informacji o planowanym utworzeniu) specjalistycznego laboratorium z oprogramowaniem niezbędnym do prowadzenia kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość na studiach drugiego stopnia o profilu praktycznym. Nie jest więc możliwa stwierdzenie czy zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne będą prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej i w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy poinformowała, że Wyższa Szkoła Menedżerska dysponuje bardzo nowoczesnym kampusem akademickim oraz również nowoczesnym zapleczem do prowadzenia zajęć dydaktycznych. Dotyczy to również laboratoriów komputerowych, które służą do realizacji zajęć kształtujących umiejętności praktyczne studentów kierunku finanse i rachunkowość na poziomie studiów pierwszego stopnia. Uczelnia przedłożyła szczegółowy wykaz aktualnie posiadanych laboratoriów komputerowych i oprogramowania będącego w posiadaniu Uczelni. Ponadto zadeklarowano, że na potrzeby nowo tworzonego kierunku powstanie dodatkowe laboratorium z 20 stanowiska komputerowymi wyposażonymi w 20 stanowisk komputerowych wyposażonych w oprogramowanie konieczne do osiągnięcia efektów uczenia się na nowo tworzonego kierunku studiów.

Stanowisko Prezydium PKA

Analiza szczegółowego wykazu oprogramowania przedstawionego przez Uczelnię znajdującego się w jej zasobach, jak również planów dotyczących zakupów do nowo tworzonego laboratorium prowadzi do wniosku, że **zarzut jest bezprzedmiotowy**.

Biorąc pod uwagę podtrzymanie zarzutu 5 oraz częściowe podtrzymanie zarzutów 2 i 6 Prezydium PKA stwierdza, że nie zaistniały przesłanki do zmiany opinii negatywnej wydanej w uchwale nr 304/2021 z dnia 22 kwietnia 2021 r.

§ 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Wyższej Szkoły Menedżerskiej w Warszawie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu
08.06.2021

Krzysztof Diks